

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد / بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۲۲ می ۲۰۲۴

یونس نگاه

بسیج محلی برای رسیدگی به سیلابزدگان

دامنه فجایع طبیعی در کشور هر روز وسیعتر شده و حجم خسارات و آسیبها افزایش می‌یابد. پس از بغلان، این بار خبرهای ترسناک و هشدارآمیز از سیلابهای تازه در غور، بادغیس و هرات می‌رسد. نیاز است تا برای نجات جان باشندگان و کاهش رنج بازماندگان از همه امکانات و فرصت‌های دست‌داشته استفاده کنیم. خانه‌ها، مزارع، باغ‌ها و جاده‌های بسیاری را سیل نابود کرده است. تلفات و بی‌خانمانی کم‌پیشنه‌ای در حال اتفاق افتادن است. سیلاب‌هایی به این وسعت و شدت، گذشته از ویرانی‌ها و تلفات فوری، جمعیت بزرگ آسیب‌دیده و بی‌خانمان را برجای می‌گذارد که با خطرات مرگ تدریجی روبه‌رو خواهند شد.

برای رسیدگی به این فاجعه بزرگ نیاز به کمک بین‌المللی، همکاری ملی و مهمتر از همه بسیج محلی داریم. کمک‌های بین‌المللی معمولاً دیر می‌رسد و اما و اگرهای بسیار دارد. نهادها و دولت‌های خارجی وقتی کمک می‌کنند، نسبت به نجات جان آسیب‌دیدگان فاجعه‌های طبیعی، به محاسبات دیپلماتیک و عواقب سیاسی کمک‌ها بیشتر می‌اندیشند. از این رو نباید از حمایت‌های رسمی و بین‌المللی زیاد انتظار داشته باشیم. حتی اگر این کمک‌ها ارسال شوند، در داخل کشور از فیلترهای بسیار سیاسی، سلیقه‌ئی و بروکراتیک خواهد گذشت. در نتیجه احتمال توزیع عادلانه و مؤثر کمک‌های بین‌المللی، به خصوص در شرایطی که حکومت ملی مسؤول و توانا وجود نداشته باشد، بسیار کاهش می‌یابد. محلات دورافتاده و اقشار فراموش‌شده به آسانی و به موقع به آن کمک‌ها دسترسی پیدا نمی‌توانند.

جلب حمایت و همکاری مردمی در سطح ملی نیز برای ما آسان نیست. از یکسو بیش‌تر مناطق درگیر فاجعه است و خیلی از مردم اولویت‌های اضطراری محلی دارند. از سوی دیگر فقر و مشکلات کم‌رشدن اقتصادی سراسری، احتمال کمک ملی مؤثر را به خصوص در مناطق دورافتاده کاهش می‌دهد. گذشته از آن، حمایت‌های سراسری و ملی، گذرا و احساسی است. در بهترین حال، وطن‌داران دور از حادثه، در روزهایی که خبر سیلاب و بحران ناشی از آن گرم است نگران می‌گردند و تمایل همکاری و وطن‌داری در ذهن‌شان زنده می‌شود. اما از آنجائی که می‌کانونی برای بهره‌برداری از این تمایل‌گذارا وجود ندارد، نیت‌های خیر بسیاری از هموطنان عملی نمی‌شود و هزاران هموطن صاحب امکانات نمی‌توانند به آسیب‌دیدگان کمک کنند. پس از چند روز، حوادث دیگری رخ می‌دهد، خبرهای سیلاب و سیلاب‌زدگان سرد می‌شود و مردم فراموش می‌کنند که صدها هزار یا شاید میلیون‌ها هموطن‌شان بی‌خانمان شده‌اند.

در چنین شرایط بحرانی، بسیج محلی مؤثرترین تاکتیک بقاء است. آن عده از باشندگان قریه‌ها و محلات آسیب‌دیده که از محل دورند اما دسترسی و روابط فعال با مردم سیلاب‌زده دارند، باید کمیته‌ها و شوراهای حمایتی ایجاد کنند. کمیته‌های محلی را با کمیته‌های ولسوالی و از ولسوالی را به ولایتی وصل نمایند. آن عده از باشندگان این ولایات که در خارج زندگی می‌کنند و روابط سیاسی و فرهنگی وسیع دارند، می‌توانند در اطلاع‌رسانی و رهبری کمپین نقش حیاتی بازی کنند. آنان می‌توانند از اتحادیه‌ها و نهادهای موجود محلی برای اطلاع‌رسانی، جلب حمایت و بسیج محلی بهره بگیرند، و اگر چنین نهادهایی وجود نداشته باشد، کسانی را پیش بگذارند و محوری را برای تماس و همکاری محلی و از آن طریق بسیج کمک‌های اضطراری ایجاد نمایند. خوش‌بختانه به وسیله تلفون و اینترنت می‌توانیم با صرف پول و وقت کم چنین محوری را تشکیل دهیم و با دوستان، اقارب، هم‌محلی‌ها و هموطنان خود در سراسر جهان تماس گرفته، جلسه و کمپین برگزار کنیم. گردآوری اطلاعات از محلات آسیب‌دیده نیز برای چنین کمیته محلی هزینه و وقت زیاد نمی‌برد.

برای آن که این کمپین به حداکثر مؤثریت برسد، لازم است که تلاش‌ها به ترتیب زیر اولویت‌بندی شود:

اول: استفاده از امکانات موجود باشندگان محل درصدر اولویت‌ها باشد. قبل از هرکار لازم است که این جمع با توان‌گران و صاحبان امکانات مادی و نفوذ اجتماعی خود آن محل/قریه یا ولسوالی تماس بگیرند. درمورد آسیب‌های وارده و خطرهای پیش‌رو صحبت کرده، گزارش‌ها و اطلاعات را با هم شریک سازند و نیازها را شناسایی و اولویت‌بندی کنند. برسر میکانیزم جمع‌آوری و مصرف کمک‌ها توافق کنند و به زودترین فرصت ممکن اقدام نمایند. هیچ کسی به اندازه خود باشندگان محل و آنانی که قربانیان را با نام و آدرس می‌شناسند و از محلات آسیب‌دیده شناخت عینی و خاطره دارند، صاحب انگیزه و نیروی حمایت نمی‌تواند باشد. مبتکران محلی این کمپین‌ها باید با تاجران، دکانداران، کارگران و مهاجران قریه و محله خود تماس بگیرند و از وسعت فاجعه و اهمیت کار جمعی با آنان سخن

بگویند. اگر این کمپین‌های محلی به هم وصل شوند و در سطح ولسوالی و ولایت زمینه همکاری را فراهم سازند، مؤثریت کارشان بسیار افزایش خواهد یافت.

دوم: فعالان بسیج محلی کار خود را در این‌جا متوقف نکنند بلکه با سایر هموطنان، هم‌صنفی‌ها، همکاران و همسایگان خود در خارج از محل تماس بگیرند. وضعیت قریه و محله خود را شرح داده و خواهان همکاری شوند. احتمال این که یک دوست یا وطندار بعد از کسب معلومات موثق از یک فرد آشنا به کمپین ببینند بسیار بیش‌تر از آن است که کسانی با خواندن چند خبر و گزارش کلی برای آسیب‌دیدگان بی‌آدرس و گمنام کمک کنند.

سوم: برای جلب مساعدت‌های رسمی از نهادهای داخلی و بین‌المللی نیز تلاش صورت گیرد. همان‌طوری که در آغاز ذکر شد، رسیدن کمک خارجی و دولتی به یک محل آسیب‌دیده دورافتاده، در شرایطی که دامن فاجعه چنین وسیع باشد، بسیار کم می‌شود. لذا کلید جلب حمایت خارجی و ملی نیز بسیج و کمپین محلی است. هرگاه ساکنان محل بتوانند وضعیت خود را با سند و نمونه، به شیوه سازمان‌یافته و با صدای بلند با نهادها در میان بگذارند، شانس دسترسی به کمک‌هایی که از خارج کشور می‌آید افزایش می‌یابد. از آن‌جایی که تلاش‌ها در راستای جلب حمایت نهادها وقت‌گیر خواهد بود، باید تأکید کرد که دسترسی به این کمک‌ها باید در آخر لیست اولویت‌ها قرار گیرد. تدبیر عاجل و اضطراری باید به امکانات خودی و روابط مستقیم اعضای کمپین استوار باشد.

دردآور است در عصری که تقریباً هیچ کار جمعی در این سطح بدون حمایت و رهبری دولت و نهادهای رسمی انجام نمی‌شود و ملت‌ها هنگام بحران‌ها و فجایع بزرگ به‌جای خزیدن به تدابیر محلی و سنتی، به نهادهای ملی و مدنی اتکاء می‌کنند، احزاب و سازمان‌ها، وزارتخانه‌ها و شوراها را بسیج می‌نمایند، ما چاره بهتر از اتکاء به امکانات محلی و تدابیر خودی نداریم. اگر به این تفاوت وضعیت خود با سایر ملت‌ها توجه نکنیم، دچار غفلت جبران‌ناپذیر می‌شویم و به امید آن که شاید سازمان ملل، انجوها، سفارتخانه‌ها و آنانی که نهاد دولت را قبضه کرده‌اند به قریه و ناحیه ما رسیدگی کند، از ظرفیت‌های محلی بشری و مالی خود محروم می‌مانیم. امکانات محلی و خودی ما شاید ناچیز به نظر برسد، ولی اگر قادر به بسیج و بهره‌برداری آن شویم برای هزاران خانواده سیلاب‌دیده، کشتی نجات خواهد شد.

در این شرایط سرعت رسیدگی به آسیب‌دیدگان بسیار مهم است و آنچه را در روزها و هفته‌های نخست فاجعه انجام دهیم بسیار ارزشمند خواهد بود.

یادآوری: این نوشته قبلاً در زن‌تایمز نشر شده است